

Vardarbības ekosistēma

Barbara Ābele
Jekaterina Stakle
Anna Žabicka

30. 11. 2017.

LR LM

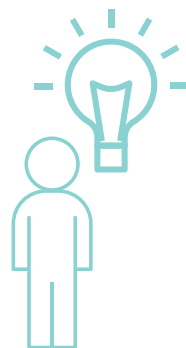
Projekts "Izpratnes veidošana par nulles toleranci pret sievietēm, kuras cietušas no vardarbības novēršanu „Vardarbībai patīk klusums”

dizaina domāšana

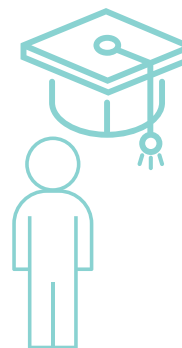
dizaina izpētes grupa

sociālantropologs

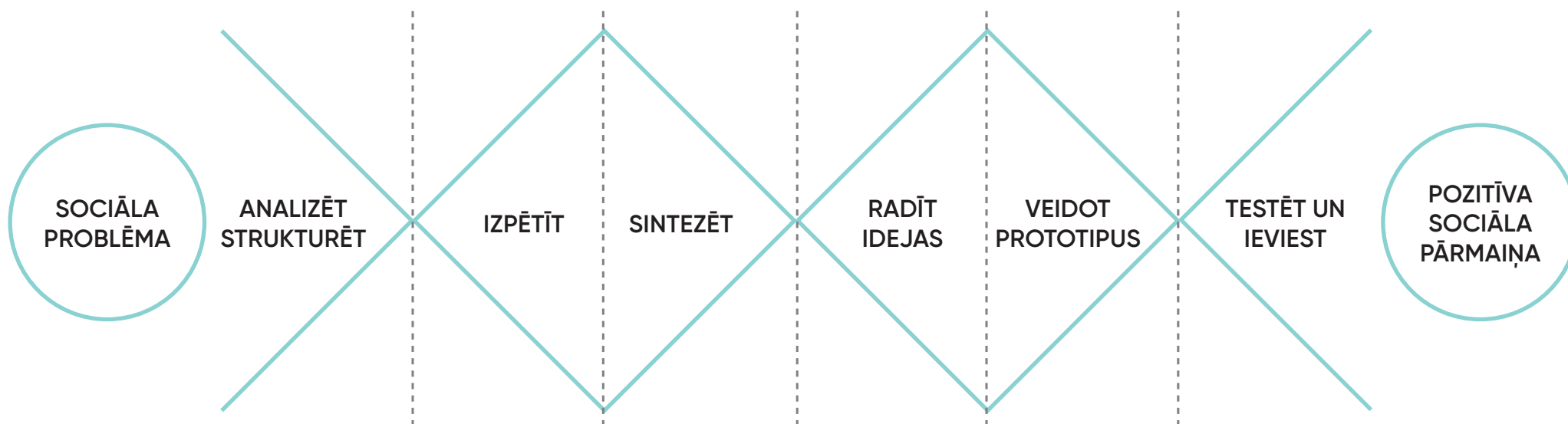
praktizējošs dizainers ar pieredzi sociālajā dizainā

dizaina izglītības akadēmiskie spēki

Dizaina izpētē tiek pielietota dizaina domāšana, kas virza

dizaina procesu

Nulles tolerance no
dizaina izpētes skata punkta
nav *“īstā problēma”*

**veikta situācijas
kartēšana**

**izveidota
ekosistēma**

lesaistītas puses

5 ministrijas
9 valsts institūcijas

119 pašvaldību institūcijas

7 NVO
11 atbalsta un palīdzības centri
7 informatīvā atbalsta formas
2 finansiālā atbalsta formas
vairākas reliģiskās konfesijas un
atsevišķi veidojumi

4 starptautiskas normas,
variabls starptautisko institūciju
atbalsts.

7 izglītības līmeņi
un formas

8 vidējās profesionālās un
augstākās izglītības iestādes
(medicīnā un jurispudencē)

9 normatīvie akti
5 politiskās plānošanas
dokumenti

vairāk kā **10** EK veiktie, valsts
pasūtītie, NVO iniciētie un
akadēmiskie pētījumi

4 statistikas un datu
apkopojumu vietnes

5 dažādas mediju formas

*Kopsummā ~ 209 ekosistēmas
dalībnieki / puses / atbalsta
instrumenti*

VALSTS INSTITŪCIJAS

- LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA
- TIESLIETU MINISTRIJA
- IEKŠLIETU MINISTRIJA
- IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJA
- VESELĪBAS MINISTRIJA
- MINISTRU KABINETS
- SAEIMA, SAEIMAS KOMISIJAS
- JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS ADMINISTRĀCIJA
- VALSTS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES CENTRI
- TIESAS
- TIESĪBSARGS
- VALSTS PROBĀCIJAS DIENESTS
- VALSTS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJA
- VESELĪBAS APRŪPES IESTĀDES UN TO DARBINIEKI

TIESISKAIS IETVARS

- MK NOTEIKUMI NR. 161. KĀRTĪBA, KĀDĀ NOVĒRŠ VARDARBĪBAS DRAUDUS UN NODROŠINA PAGaidu AIZSARDZĪBU PRET VARDARBĪBU
- MK NOTEIKUMI NR.790 „SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS KĀRTĪBA NO VARDARBĪBAS CIETUŠĀM UN VARDARBĪBU VEIKUŠĀM PILNGADĪGĀM PERSONĀM”
- CIVILPROCESA LIKUMS
- LIKUMS „PAR POLICIJU”
- KRIMINĀLPROCESA LIKUMS
- PSIHOLOGU LIKUMS
- LIKUMPROJEKTS „PAR EIROPAS PADOMES KONVENCIJU PAR VARDARBĪBAS PRET SIEVIETĒM UN VARDARBĪBAS ĢIMENĒ NOVĒRŠANU UN APKAROŠANU”
- BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS LIKUMS
- BĀRIŅTIESU LIKUMS

POLITISKĀS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

- ĢIMENES VALSTS POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES 2011.- 2017.GADAM
- INFORMATĪVIE ZĪŅŪMI „PAR VARDARBĪBAS PRET SIEVIETĒM UN VARDARBĪBAS ĢIMENĒ GADĪJUMIEM, TO IZPLĀTĪBU UN DĪNAMIKU” 2012., 2013., 2014., 2015. GADĀ
- NAP
- VALSTS POLICIJAS ATTĪSTĪBAS KONCEPCIJA 2016. - 2018. GADAM
- SABIEDRĪBAS VESELĪBAS PAMATNOSTĀDNES 2014.-2020. GADAM

STARPTAUTISKS ATBALSTS

- ZIEMEĻU MINISTRU PADOMES BIROJS LATVIJĀ „NORDEN”
- CENTRS „ALTERNATĪV TIL VOLD”
- (INTERVENĒŠANAS PROGRAMMA „ALTERNATĪVA VARDARBĪBAI”) (NORVĒGIJA)
- „OAK FOUNDATION” (ŠVEICE)
- PASAULES VESELĪBAS ORGANIZĀCIJA (WORLD HEALTH ORGANIZATION - WHO)
- ANO

PAŠVALDĪBU INSTITŪCIJAS

- PAŠVALDĪBAS
- PAŠVALDĪBU POLICIJAS
- PAŠVALDĪBU SOCIĀLIE DIENESTI
- BĀRIŅTIESAS
- VESELĪBAS APRŪPES IESTĀDES UN TO DARBINIEKI

MEDIJI

- ELEKTRONISKIE
- DRUKĀTIE
- SOCIĀLIE
- TV
- RADIO

IZGLĪTĪBA

- PAMATIZGLĪTĪBA
 - VISPĀRĒJĀ VIDĒJĀ IZGLĪTĪBA
 - PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA
 - AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA
 - PROFESIONĀLĀS PILNVEIDES IZGLĪTĪBA
 - TĀLĀKIZGLĪTĪBA / MŪŽIZGLĪTĪBA
 - SEMINĀRI, KONFERENCES, DARBĪNĪCAS
- Specifiski - ar problēmjautājumu saistītu profesijas pārstāvju izglītība - policisti, medicīnas un sociālie darbinieki, tiesneši, valsts un pašvaldības ierēdņi u.c.*

STATISTIKA, DATI

- SOCIĀLO DIENESTU DATI PAR VALSTS FINANŠĒTAJĀM SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMIEM VARDARBĪBĀ CIETUŠĀM PILNGADĪGĀM PERSONĀM UN VARDARBĪBAS VEICĒJIEM
- VALSTS POLICIJAS DATI PAR REĢISTRĒTAJĀM ĢIMENES KONFLIKTIEM, NOŠĶIRUMIEM UN POLICIJAS AIZSARDZĪBĀ ESOŠĀJĀM PERSONĀM
- IEKŠLIETU MINISTRIJAS INFORMĀCIJAS CENTRA DATI PAR UZSĀKTAJĀM KRIMINĀLPROCESIEM
- SLIMĪBU PROFILAKSES KONTROLES CENTRA TRAUMU REĢISTRA DATI PAR STACIONĒTAJĀM CILVĒKIEM, KAS GUVUŠI TRAUMAS VARMĀCĪBAS REZULTĀTĀ.

ATBALSTS

- NVO
- ATBALSTA UN PALĪDZĪBAS CENTRI
- INFORMATĪVAIS ATBALSTS
- FINANŠĀLAIS ATBALSTS
- RELIĢIĀS KONFESIJAS / BAZNĪCA

SABIEDRĪBA

PĒTĪJUMI

~ 209 dalībnieki / puses / atbalsta instrumenti

STARPTAUTISKS ATBALSTS

- ZIEMEĻU MINISTRU PADOMES BIROJS LATVIJĀ „NORDEN”
- CENTRS „ALTERNATĪV TIL VOLD”
- (INTERVENĒŠANAS PROGRAMMA „ALTERNATĪVA VARDARBĪBAI”) (NORVĒGIJA)
- „OAK FOUNDATION” (ŠVEICE)
- PASAULES VESELĪBAS ORGANIZĀCIJA (WORLD HEALTH ORGANIZATION - WHO)
- ANO

- EIROPAS DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INSTITŪTS (THE EUROPEAN INSTITUTE FOR GENDER EQUALITY - EIGE)
- EIROPAS KOPIENAS RĪCĪBAS PROGRAMMA DAPHNE
- ES PROGRAMMA „TIESĪBAS, VIENLĪDZĪBA UN PILSONĪBA” („RIGHTS, EQUALITY AND CITIZENSHIP” PROGRAMME)

- SOMIJAS VĒSTNICĪBA
- NĪDERLANDES KARALISTES VĒSTNICĪBA
- NORVĒGIJAS KARALISTES VĒSTNICĪBA
- ASV VĒSTNICĪBA

STARPTAUTISKAS NORMAS

- ANO DEKLARĀCIJA PAR VARDARBĪBU PRET SIEVIETĒM MAZINĀŠANU (1993)
- EIROPAS PADOMES KONVENCIJA VARDARBĪBAS PRET SIEVIETĒM UN VARDARBĪBAS ĢIMENĒ NOVĒRŠANU UN APKAROŠANU (2011, STAMBULAS KONVENCIJA)
- EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2012/29/ES, AR KO NOSAKA NOZIEGUMOS CIETUŠO TIESĪBU, ATBALSTA UN

- AIZSARDZĪBAS MINIMĀLOS STANDARTUS UN AIZSTĀJ PADOMES PAMATLĒMUMU 2001/220/TI (2012)
- ZINIET SAVAS TIESĪBAS - DIREKTĪVA PAR CIETUŠO TIESĪBĀM (JUSTĪCIJA, EIROPAS TIESĪBU TĪKLS)

SABIEDRĪBA

vardarbībā
cietusī sieviete

vīrieši,
varmākas
draugi

kaimiņi

ierēdņi

policijas
darbinieki

SOCIĀLO DIENESTU DATI PAR VALSTS
FINANSĒTAJĒM SOCIĀLĀS
REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMIEM
VARDARBĪBĀ CIETUŠĀM PILNGADĪGĀM
PERSONĀM UN VARDARBĪBAS VEICĒJĀM

VALSTS PROBĀCIJAS DIENESTS

VESELĪBAS APRŪPES IESTĀDES UN
TO DARBINIEKI SEMINĀRI, KONFERENCES, DARBNĪCAS
GIMENES VALSTS POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES 2011.-2017.GADĀM

"BĀRĪNTIESU LIKUMS"

ZINIET SAVAS TIESĪBAS - DIREKTĪVA
PAR CIETUŠO TIESĪBĀM . JUSTICIA.
EIROPAS TIESĪBU TĪKLS.

SABIEDRĪBAS VESELĪBAS
PAMATNOSTĀDNES
2014. - 2020. GADĀM
VALSTS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJA

EIROPAS PADOMES KONVENCIJA VARDARBĪBAS
PRET SIEVĪTI UN VARDARBĪBAS GIMENĒ
NOVĒRŠANU UN APKAROŠANU (2011.) (SAMPH)
LAS KONVENCIJA.)

TIESĪBSARGS

TĀLĀKIZGLĪTĪBA / MŪZIZGLĪTĪBA

PASAULES VESELĪBAS ORGANIZĀCIJA
(WORLD HEALTH ORGANIZATION - WHO)
VESELĪBAS APRIEPIENĒ
IESTĀDES UN TO DARBINIEKI

TIESAS
IEKŠLIETU MINISTRIJAS
INFORMĀCIJAS CENTRA DATI PAR
UZSĀKTAJĒM KRIMINĀLPROCESIEM,

INFORMĀTĪVIE ŽIŅOJUMI
"PAR VARDARBĪBAS PRET
SIEVĪBAS CIETUMS
EM,
TO IZDINĀT
2014.,

"PSIHOLOGU LIKUMS"

"BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS LIKUMS"

"KRIMINĀLPROCESU LIKUMS"

SAIMA, SAIMAS KOMISIJAS

*Specifiski - ar problēm jautājumu saistītu
profesijas pārstāvju izglītība - policisti,
medicīnas un sociālie darbinieki, tiesneši,
valsts un pašvaldības ierēdņi u.c.

BĀRĪNTIESAS

PAŠVALDĪBU POLICIJA

JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS ADMINISTRĀCIJA

NAP

MK NOTEIKUMI NR.790 "SO
REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU
SNIEGŠANAS KĀRTĪBA NO VARDARBĪBAS
CIETUŠĀM UN VARDARBĪBU VEIKUŠĀM
PILNGADĪGĀM PERSONĀM".

ANO DEKLARĀCIJA PAR VARDARBĪBU PRET
SIEVĪTĒM MAZINĀŠANU (1993.).

PAŠVALDĪBU SOCIĀLIE DIENESTI

RELIGIĀSKĀS KONFESIJAS/ BAZNĪCA

ATBALSTA UN PALĪDZĪBAS CENTRI

MK NOTEIKUMI NR. 161.- KĀRTĪBA,
KĀDĀ NOVĒRŠ VARDARBĪBAS
DRAUDUS UN NODROŠINA PAGAIÐU
AIZSARDZĪBU PRET VARDARBĪBU.

IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJA
LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA

IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJA

VALSTS POLICIJAS DATI PAR
REĢISTRĒTAJĒM GIMENES KONFLIKTIEM,
NOŠKĪRUMIEM UN POLICIJAS AIZSARDZĪBĀ
ESOŠĀJĀM PERSONĀM

VALSTS POLICIJAS ATTĪSTĪBAS KONCEPCIJA
2016. - 2018. GADĀM

NVO

FINANSIĀLAIS ATBALSTS

PROFESIONĀLĀS BILNVEIDES IZGLĪTĪBA

INFORMĀTĪVAIS ATBALSTS

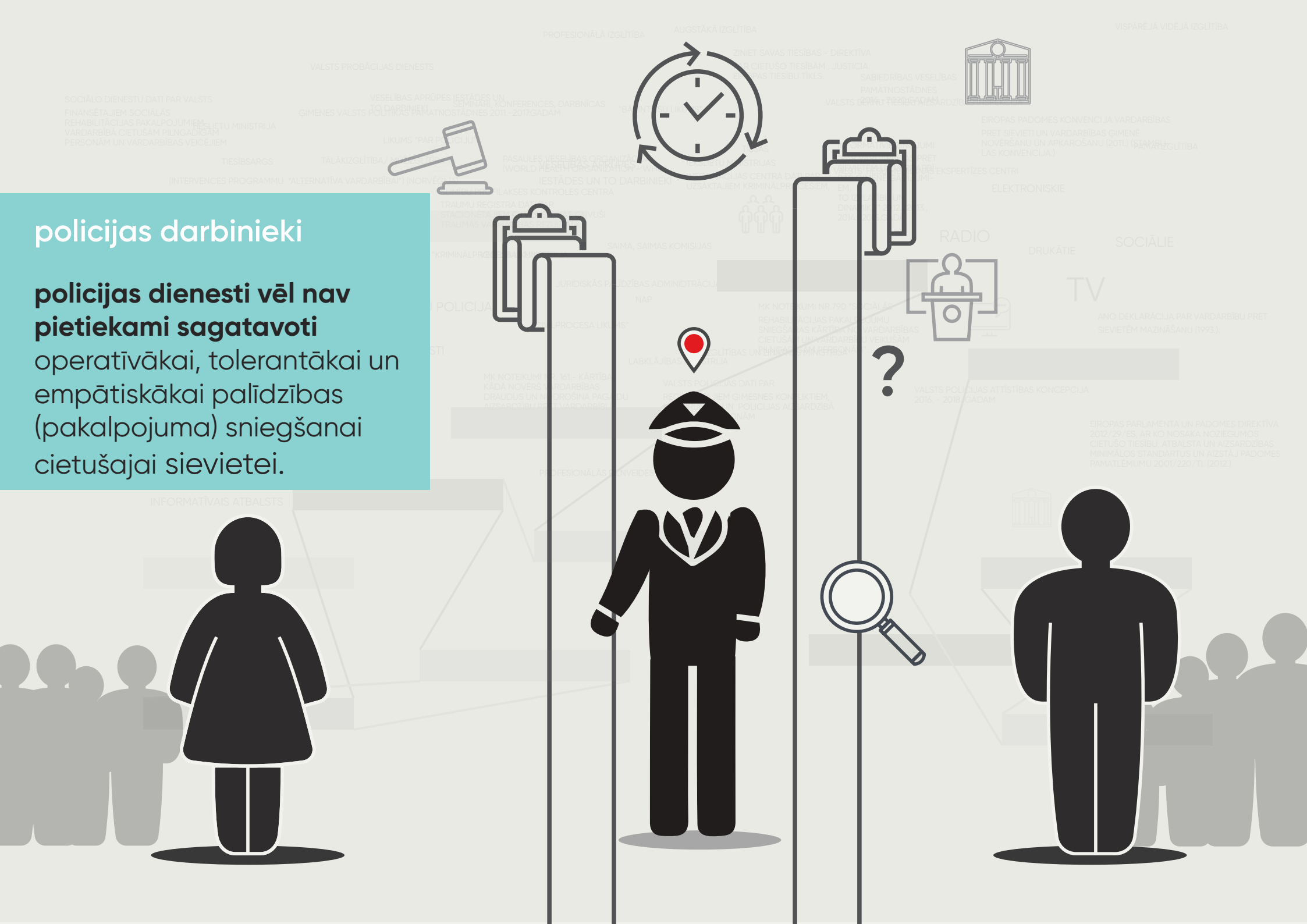
EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA
2012/29/ES, AR KO NOSAKA NOZIEGUMOS
CIETUŠO TIESĪBU, ATBALSTA UN AIZSARDZĪBAS
MINIMĀLOS STANDARTUS UN AIZSTĀJ PADOMES
PAMATLĒMUMU 2001/220/TI. (2012.)

vardarbībā cietusi sieviete nav skaidra rīcības modeļa, kā rīkoties attiecīgajā situācijā

policijas darbinieki

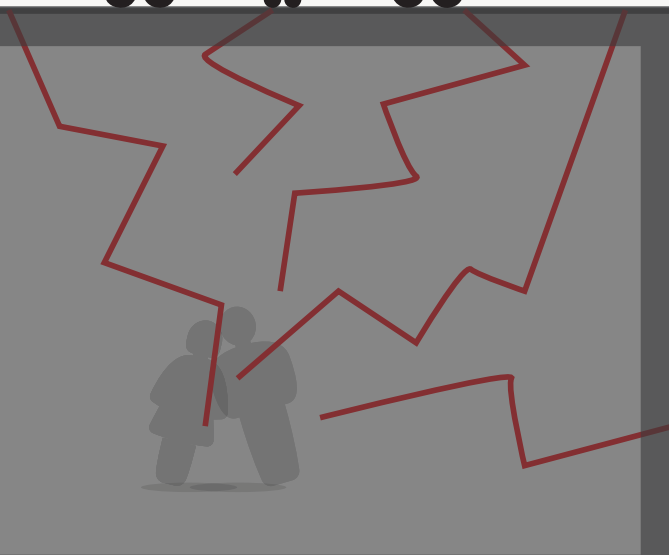
policijas dienesti vēl nav pietiekami sagatavoti operatīvākai, tolerantākai un empātiskākai palīdzības (pakalpojuma) sniegšanai cietušajai sievietei.

vīrietis, varmākas draugs un kaimiņi

Dažādas tolerances pret vardarbību līmeņi, dažādas informatīvās telpas, dažādas saziņas valodas, dažādi stereotipi, vienota nezināšana par varmācību kā nozieguma formu, tradīcijās balstīti stereotipi, neskaidrs rīcības modelis, kā rīkoties attiecīgajā situācijā.

VALSTS INSTITŪCIJAS

- LABKLĀJĪBAS MINISTRIJA
- TIESLIETU MINISTRIJA
- IEKŠLIETU MINISTRIJA
- IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJA
- VESELĪBAS MINISTRIJA
- MINISTRU KABINETS
- SAEIMA, SAEIMAS KOMISIJAS
- JURIDISKĀS PALĪDZĪBAS ADMINISTRĀCIJA
- VALSTS TIESU MEDICĪNAS EKSPERTĪZES CENTRI
- TIESAS
- TIESĪBSARGS
- VALSTS PROBĀCIJAS DIENESTS
- VALSTS BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJA
- VESELĪBAS APRŪPES IESTĀDES UN TO DARBINIEKI

PAŠVALDĪBU INSTITŪCIJAS

- PAŠVALDĪBAS
- PAŠVALDĪBU POLICIJAS
- PAŠVALDĪBU SOCIĀLIE DIENESTI
- BĀRIŅTIESAS
- VESELĪBAS APRŪPES IESTĀDES UN TO DARBINIEKI

MEDIJI

- ELEKTRONISKIE
- DRUKĀTIE
- SOCIĀLIE
- TV
- RADIO

IZGLĪTĪBA

- PAMATIZGLĪTĪBA
 - VISPĀRĒJĀ VIDĒJĀ IZGLĪTĪBA
 - PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA
 - AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA
 - PROFESIONĀLĀS PILNVEIDES IZGLĪTĪBA
 - TĀLĀKIZGLĪTĪBA / MŪŽIZGLĪTĪBA
 - SEMINĀRI, KONFERENCES, DARBŅĪCAS
- Specifiski - ar problēmjautājumu saistītu profesijas pārstāvju izglītība - policisti, medicīnas un sociālie darbinieki, tiesneši, valsts un pašvaldības ierēdņi u.c.*

STATISTIKA, DATI

- SOCIĀLO DIENESTU DATI PAR VALSTS FINANSĒTAJIEM SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMIEM VARDARBĪBĀ CIETUŠĀM PILNGADĪGĀM PERSONĀM UN VARDARBĪBAS VEICĒJIEM
- VALSTS POLICIJAS DATI PAR REĢISTRĒTAJĀM ĢIMENES KONFLIKTIEM, NOŠĶĪRUMIEM UN POLICIJAS AIZSARDZĪBĀ ESOŠĀJĀM PERSONĀM
- IEKŠLIETU MINISTRIJAS INFORMĀCIJAS CENTRA DATI PAR UZSĀKTAJĀM KRIMINĀLPROCESIEM
- SLIMĪBU PROFILAKSES KONTROLES CENTRA TRAUMU REĢISTRA DATI PAR STACIONĒTAJĀM CILVĒKIEM, KAS GUVUŠI TRAUMAS VARMĀCĪBAS REZULTĀTĀ.

TIESISKAIS IETVARS

- MK NOTEIKUMI NR. 161. KĀRTĪBA, KĀDĀ NOVĒRŠ VARDARBĪBAS DRAUDUS UN NODROŠINA PAGaidu AIZSARDZĪBU PRET VARDARBĪBU
- MK NOTEIKUMI NR.790 „SOCIĀLĀS REHABILITĀCIJAS PAKALPOJUMU SNIEGŠANAS KĀRTĪBA NO VARDARBĪBAS CIETUŠĀM UN VARDARBĪBU VEIKUŠĀM PILNGADĪGĀM PERSONĀM”
- CIVILPROCESA LIKUMS
- LIKUMS „PAR POLICIJU”
- KRIMINĀLPROCESA LIKUMS
- PSIHOLOGU LIKUMS
- LIKUMPROJEKTS „PAR EIROPAS PADOMES KONVENCIJU PAR VARDARBĪBAS PRET SIEVIETĒM UN VARDARBĪBAS ĢIMENĒ NOVĒRŠANU UN APKAROŠANU”
- BĒRNU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS LIKUMS
- BĀRIŅTIESU LIKUMS

POLITISKĀS PLĀNOŠANAS DOKUMENTI

- ĢIMENES VALSTS POLITIKAS PAMATNOSTĀDNES 2011.- 2017.GADAM
- INFORMATĪVIE ZIŅOJUMI „PAR VARDARBĪBAS PRET SIEVIETĒM UN VARDARBĪBAS ĢIMENĒ GADĪJUMIEM, TO IZPLĀTĪBU UN DĪNAMIKU” 2012., 2013., 2014., 2015. GADĀ
- NAP
- VALSTS POLICIJAS ATTĪSTĪBAS KONCEPCIJA 2016. - 2018. GADAM
- SABIEDRĪBAS VESELĪBAS PAMATNOSTĀDNES 2014.-2020. GADAM

STARPTAUTISKS ATBALSTS

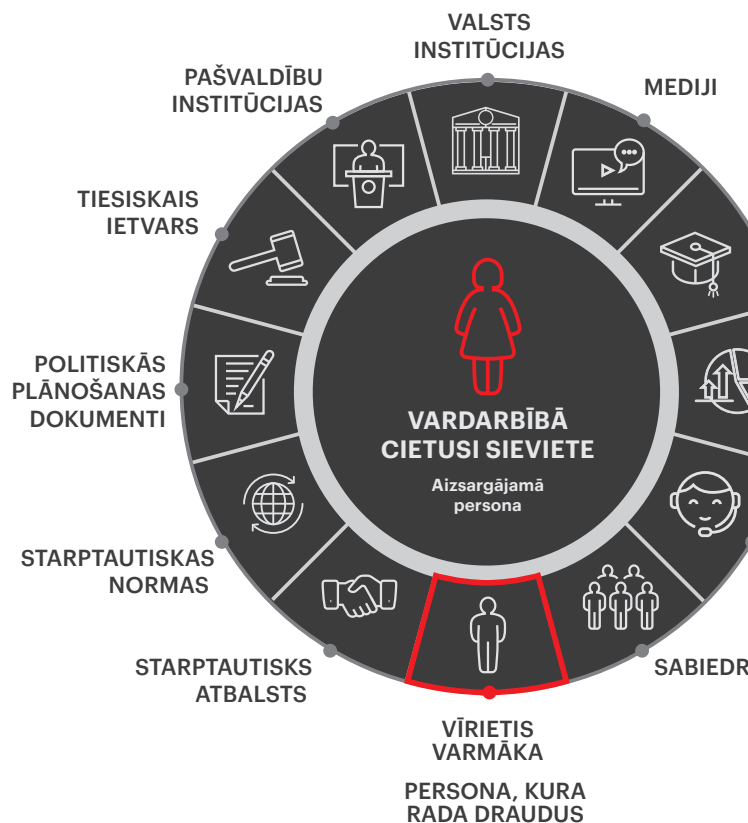
- ZIEMEĻU MINISTRU PADOMES BIROJS LATVIJĀ „NORDEN”
- CENTRS „ALTERNATĪV TIL VOLD” (INTERVENČES PROGRAMMA „ALTERNATĪVA VARDARBĪBAI”) (NORVĒGIJA)
- „OAK FOUNDATION” (ŠVEICE)
- PASAULES VESELĪBAS ORGANIZĀCIJA (WORLD HEALTH ORGANIZATION - WHO)
- ANO
- EIROPAS DZIMUMU LĪDZTIESĪBAS INSTITŪTS (THE EUROPEAN INSTITUTE FOR GENDER EQUALITY - EIGE)
- EIROPAS KOPIENAS RĪCĪBAS PROGRAMMA DAPHNE
- ES PROGRAMMA „TIESĪBAS, VIENLĪDZĪBA UN PILSONĪBA” („RIGHTS, EQUALITY AND CITIZENSHIP” PROGRAMME)

- SOMIJAS VĒSTNICĪBA
- NĪDERLANDES KARALISTES VĒSTNICĪBA
- NORVĒGIJAS KARALISTES VĒSTNICĪBA
- ASV VĒSTNICĪBA

STARPTAUTISKAIS ATBALSTS

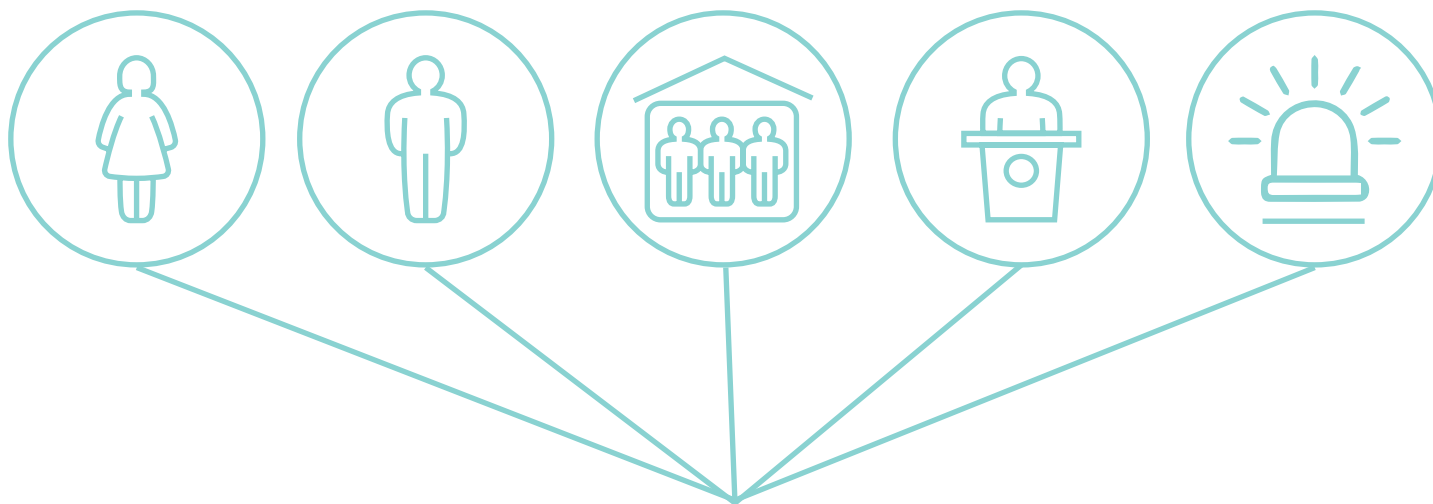

- ANO DEKLARĀCIJA PAR VARDARBĪBU PRET SIEVIETĒM MAZINĀŠANU (1993)
- EIROPAS PADOMES KONVENCIJA VARDARBĪBAS PRET SIEVIETI UN VARDARBĪBAS ĢIMENĒ NOVĒRŠANU UN APKAROŠANU (2011, STAMBULAS KONVENCIJA)
- EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA 2012/29/ES, AR KO NOSAKA NOZIEGUMOS CIETUŠO TIESĪBU, ATBALSTA UN
- AIZSARDZĪBAS MINIMĀLOS STANDARTUS UN AIZSTĀJ PADOMES PAMATLĒMUMU 2001/220/TI (2012)
- ZINIET SAVAS TIESĪBAS - DIREKTĪVA PAR CIETUŠO TIESĪBĀM (JUSTĪCIJA. EIROPAS TIESĪBU TĪKLS)

Ierēdņi

Liels institūciju skaits, dažādas pārvaldības struktūras, funkciju deligējums, atbildības un pienākumu zonu pārklājums vai nesaskarsme no lietotāja pieredzes maršruta skatu punkta rada lielu jucekli, un reizums pašām institūcijām nav īsti skaidrs, kādu vietu tās ieņem kopīgajā ekosistēmā.

Lai sasniegtu katru no mērķauditorijām, tai jādizainē tāda informācija tādā vizuālā un tekstuālā valodā, lai tā būtu saprotama mērķauditorijai.

